

ÖZEL

EĞİTİM

SINIFLARI

ÖZEL EĞİTİM VE REHBERLİK HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

içindekiler

» Özel Eğitim Sınıfı Nedir?.....	2
» Özel Eğitim Sınıfları Nasıl Açılır ve Kapatılır?.....	2
» Özel Eğitim Sınıfında Yarı Zamanlı Kaynaştırma Uygulaması Nasıl Yapılır?.....	2
» Okullarda Birden Fazla Özel Eğitim Sınıfı Açılabilir mi?.....	2
» Özel Eğitim Sınıfları Arasında Nakil/Geçiş İşlemleri Nasıl Yapılır?.....	2
» Özel Eğitim Sınıflarında Devam/Devamsızlık Takibi Nasıl Yapılır?.....	3
» Özel Eğitim Sınıflarındaki Öğrencilere Düzenlenecek Belgeler Hangileridir?.....	3
» Özel Eğitim Sınıfında Öğrenim Gören Öğrencilerin Başarı Değerlendirilmesi Nasıl Yapılır?.....	4
» Özel Eğitim Sınıflarının Araç-Gereç Gibi İhtiyaçları Nasıl Karşılanmaktadır?.....	4
» Eğitim Tür ve Kademelerine Göre Hangi Özel Eğitim Sınıfları Açılabilir?.....	4
» Özel Eğitim Sınıflarında Öğretmen ve Öğrenci Sayıları Nasıldır?.....	5
» Özel Eğitim Sınıflarında Fiziki Standartlar Nelerdir?.....	6

ÖZEL EĞİTİM SINIFLARI UYGULAMA USUL VE ESASLARI

»» Özel Eğitim Sınıfı Nedir?

Okul ve kurumlarda, durumları ayrı bir sınıfta eğitim görmeyi gerektiren özel eğitim ihtiyacı olan öğrenciler için yetersizlik türü, eğitim performansları ve özellikleri göz önünde bulundurularak, özel araç-gereçler ile eğitim materyalleri sağlanarak oluşturulmuş sınıflardır.

»» Özel Eğitim Sınıfları Nasıl Açılır ve Kapatılır?

Özel eğitim ihtiyacı olan ve ayrı bir sınıfta eğitim almaları uygun bulunan bireylerin, yetersizliği olmayan akranları ile bir arada eğitim görmeleri amacıyla her tür ve kademede resmî ve özel okullarda özel eğitim hizmetleri kurulunun teklifidoğrultusunda il/ilçe millî eğitim müdürlükleri tarafından özel eğitim sınıfları açılır. Bu süreçte özel eğitim hizmetleri kurulu özel eğitim sınıfında eğitime erişimi sağlanacak öğrencilerin yetersizlik türleri, özel eğitim sınıfı açılmasına ihtiyaç duyulan kademe ile bu sınıfta uygulanacak eğitim programının belirlenmesi gibi hususlarda değerlendirmeler yapılır ve millî eğitim müdürlüklerine bu doğrultuda öneride bulunur.

Özel eğitim sınıflarının kapatılması ile ilgili iş ve işlemler il/ilçe özel eğitim hizmetleri kurulunun önerisi doğrultusunda il/ilçe milli eğitim müdürlükleri tarafından yapılır.

»» Özel Eğitim Sınıfında Yarı Zamanlı Kaynaştırma Uygulaması Nasıl Yapılır?

Özel eğitim sınıflarında kayıtlı olan öğrenciler bireyselleştirilmiş eğitim programı geliştirme biriminin planlaması doğrultusunda bazı dersleri ve sosyal etkinlikleri diğer akranları ile bir arada yaparlar. Yarı zamanlı kaynaştırma uygulaması kapsamında yürütülen bu hizmet ile özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilerin bazı becerileri yetersizliği olmayan diğer akranlarını model alarak öğrenmelerine, onlarla arkadaşlık kurmalarına, bazı etkinlikleri birlikte yapmalarına ve toplumsal yaşamın içine daha kolay katılmalarına fırsat yaratırken diğer öğrencilerinde özel eğitim ihtiyacı olan bireyleri tanımalarına, bireysel farklılıkları anlamalarına ve toplum yaşamında her an karşılaşabilecekleri bu bireylere karşı olumlu tutum geliştirmelerine olanak sağlamaktadır.

»» Okullarda Birden Fazla Özel Eğitim Sınıfı Açılabilir mi?

Özel eğitim sınıfında eğitime erişimi sağlanması öngörülen öğrenci sayısı ile il/ilçe özel eğitim hizmetleri kurulunun önerisi doğrultusunda bir okulda birden fazla özel eğitim sınıfı açılabilir. Ancak eğitime erişimleri bu yolla sağlanacak öğrencilerin ikamet adresleri dikkate alınarak uygun olan tüm okullarda özel eğitim sınıfı açılmasına özen gösterilir.

»» Özel Eğitim Sınıfları Arasında Nakil/Geçiş İşlemleri Nasıl Yapılır?

Aynı tür eğitim programının uygulandığı özel eğitim sınıfları arasında gerçekleştirilecek nakil işlemlerinde, rehberlik ve araştırma merkezi tarafından düzenlenen

özel eğitim değerlendirme kurulu raporu yeniden istenmez; nakil işlemleri il/ilçe özel eğitim hizmetleri kurulunca yerleştirme kararı doğrultusunda yapılır.

Ancak öğrencinin devam ettiği eğitim ortamının uygun olmadığı durumlarda rehberlik ve araştırma merkezinde öğrencinin eğitsel değerlendirme ve tanılması yeniden değerlendirme yapılır. Özel eğitim değerlendirme kurulu raporu doğrultusunda il/ilçe özel eğitim hizmetleri kurulunun vereceği yerleştirme kararına göre öğrencinin yeni eğitim ortamına geçişi ile ilgili iş ve işlemler yapılır.

»» Özel Eğitim Sınıflarında Devam/Devamsızlık Takibi Nasıl Yapılır?

Bulunduğu okula eğitim programını uygulayan özel eğitim sınıflarına devam kayıtlı öğrencilerin devam devamsızlık takibi ile ilgili iş ve işlemler bünyesinde açıldığı okulun tabi olduğu mevzuat hükümleri doğrultusunda yürütülür.

Özel eğitim programı uygulayan özel eğitim sınıflarına kayıtlı öğrencilerin devam devamsızlık takibi ile ilgili iş ve işlemler ise takip ettikleri programın uygulandığı özel eğitim okullarının tabi olduğu Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği hükümleri doğrultusunda yürütülür.

»» Özel Eğitim Sınıflarındaki Öğrencilere Düzenlenecek Belgeler Hangileridir?

Okul öncesi dönemde;

Özel eğitim sınıflarına devam eden öğrenciler dönem sonlarında olmak üzere yılda 2 defa gelişim raporu düzenlenir.

İlkokul ve ortaokul kademesinde;

Bulunduğu okulun veya kurumun eğitim programını uygulayan özel eğitim sınıfına devam eden öğrencilere, kayıtlı bulunduğu okulu tamamlayan yetersizliği olmayan diğer öğrencilere verilen belge verilir. Bu belge ile tamamladığı okulun eğitim programını uygulayan özel eğitim sınıfından mezun olan öğrencilerin, ortaöğretim kademesindeki eğitimlerine öncelikle kaynaştırma yoluyla eğitim uygulamaları kapsamında devam etmeleri esas olmakla birlikte, bu bireyler, eğitimlerine özel eğitim mesleki eğitim merkezlerinde ya da özel eğitim mesleki eğitim merkezi programı uygulayan özel eğitim sınıflarında devam ederler.

Özel eğitim programı uygulayan özel eğitim sınıfını tamamlayan öğrencilere, takip ettikleri özel eğitim programını uygulayan özel eğitim okullarındaki programı tamamlayan öğrencilere verilen belge verilir. Bu belge ile özel eğitim programını uygulayan özel eğitim sınıfından mezun olan öğrenciler, ortaöğretim kademesindeki eğitimlerine, özel eğitim iş uygulama merkezlerinde ya da özel eğitim iş uygulama merkezi programı uygulayan özel eğitim sınıflarında devam ederler.

Ortaöğretim kademesinde;

Özel eğitim mesleki eğitim merkezi programını uygulayan özel eğitim sınıftan mezun olan öğrencilere "Özel Eğitim Mesleki Eğitim Merkezi (Okulu) Öğrenim

Belgesi” verilir. Bu belge yükseköğretime devam etme hakkı sağlamaz, ancak bireylerin herhangi bir işte istihdam edilmesi durumunda ortaöğretim kurumlarından mezun olanlara tanınan özlük haklarından yararlanmalarını sağlar.

Özel eğitim iş uygulama merkezi programını uygulayan özel eğitim sınıfından mezun olan öğrencilere “Özel Eğitim İş Uygulama Merkezi (Okulu) Öğrenim Belgesi” verilir. Ancak, bu belge mesleki eğitim merkezlerince verilen belgeye denk değildir.

»» Özel Eğitim Sınıfında Öğrenim Gören Öğrencilerin Başarı Değerlendirilmesi Nasıl Yapılır?

Bulunduğu okulun eğitim programını takip eden özel eğitim sınıfı öğrencilerinin başarıları, devam ettikleri okulun sınıf geçme ve sınavlarla ilgili hükümlerine göre değerlendirilir. Ancak, değerlendirmelerde öğrencilerin BEP’leri dikkate alınır.

Özel eğitim programı takip eden öğrencilerin başarılarının değerlendirilmesinde BEP’lerinde yer alan amaç ve davranışlar (kazanımlar) dikkate alınır. Bu kapsamda öğrencinin bütün dersleri için ayrı ayrı olmak üzere her dönemde kazandırılması hedeflenen amaçların davranışlarının yer aldığı çizelgeler hazırlanır. Bu çizelgede bir dönem için belirlenen davranışların toplamı 100 puan olacak şekilde her bir davranış puanlanır. Bu sınıflara devam eden öğrenciler başarısız notla değerlendirilmez. Öğrencilerin başarıları ise dört ayrı notla aşağıdaki şekilde değerlendirilir.

DERECE RAKAM İLE PUANLAMA

Pekiyi 85-100 İyi 70-84 Orta 55-69 Geçer 0-54

İlkokul 1-2-3. sınıflarda öğrencilerin başarı değerlendirmeleri geliştirilmeli, iyi ve çok iyi ifadeleri ile 4. sınıflarda ve ortaokulda 100 puan üzerinden sayı ile yapılır.

Öğrencilerin başarılarının değerlendirilmesinde kullanılacak yöntem, teknik, ölçme araçları ve değerlendirme süresi, değerlendirme zamanı, değerlendirme aralıkları, değerlendirmeden sorumlu kişiler ve değerlendirmenin yapılacağı ortam, BEP geliştirme biriminin görüş ve önerileri doğrultusunda belirlenir.

»» Özel Eğitim Sınıflarının Araç-Gereç Gibi İhtiyaçları Nasıl Karşılanmaktadır?

Özel eğitim sınıflarının ihtiyaçları, bünyesinde açıldıkları okulların bağlı oldukları genel müdürlük tarafından, Okul Aile Birliği ve Milli Eğitim Müdürlükleri işbirliği ile karşılanmaktadır.

»» Eğitim Tür Ve Kademelerine Göre Hangi Özel Eğitim Sınıfları Açılabilir?

Okul öncesi kademesinde; Yetersizliği olmayan akranlarıyla aynı sınıfta tam zamanlı kaynaştırma yoluyla eğitim alamayacak durumdaki özel eğitim ihtiyacı olan çocuklar için özel eğitim sınıfı açılabilir.

İlkokul kademesinde; Görme, işitme, zihinsel yetersizliği ya da otizmi olan öğrenciler için yetersizlik türü ve derecesine göre özel eğitim sınıfı açılabilir.

Ortaokul ve lise kademesinde; Zihinsel yetersizliği ya da otizmi olan öğrenciler için yetersizlik türü ve derecesine göre bu kademelerde özel eğitim sınıfı açılması söz konusu iken görme veya işitme yetersizliği olan öğrenciler için özel eğitim sınıfı açılmaz. Lise kademesinde mesleki eğitim hizmeti veren ortaöğre-tim kurumları bünyesinde, hafif düzeyde zihinsel yetersizliği olan bireyler ile otizmi olan bireyler için özel eğitim mesleki eğitim merkezi programı uygulayan özel eğitim sınıfları; orta veya ağır düzeyde zihinsel yetersizliği olan bireyler ile otizmi olan bireyler için özel eğitim iş uygulama merkezi programı uygulayan özel eğitim sınıfları açılabilir.

» Özel Eğitim Sınıflarında Öğretmen Ve Öğrenci Sayıları Nasıldır?

EĞİTİM KADEMESİ	ENGEL TÜRÜ	ÖĞRENCİ SAYISI	ÖĞRETMEN SAYISI
Okul Öncesi	Görme-İşitme	10	1 Okul Öncesi Öğretmeni
	Hafif Düzeyde Zihinsel Engelli	10	1 Özel Eğitim Öğretmeni
	Otizm	4	
	Orta-Ağır Zihinsel Engelli	6	
İlkokul	Görme-İşitme	10	1 Özel Eğitim Öğretmeni
	Hafif Düzeyde Zihinsel Engelli	10	2 Özel Eğitim Öğretmeni
	Otizm	4	2 Özel Eğitim Öğretmeni
	Orta-Ağır Zihinsel Engelli	8	2 Özel Eğitim Öğretmeni
Ortaokul	Hafif Düzeyde Zihinsel Engelli	10	2 Özel Eğitim Öğretmeni
	Otizm	4	2 Özel Eğitim Öğretmeni
	Orta-Ağır Zihinsel Engelli	8	2 Özel Eğitim Öğretmeni
Orta Öğretim	Hafif Düzeyde Zihinsel Engelli	10	1 Özel Eğitim Öğretmeni
	Orta-Ağır Zihinsel Engelli	10	2 Özel Eğitim Öğretmeni
	Otizm	10	2 Özel Eğitim Öğretmeni

»» Özel Eğitim Sınıflarında Fiziki Standartlar Nelerdir?

FİZİKSEL KOŞULLAR	DONANIM
<ul style="list-style-type: none"> * Sınıflar giriş katta, ortak kullanım alanlarına ve lavabo-tuvaletlere yakın bir konumda olmalıdır. * Sınıflar öğrencilerin ihtiyaçlarını rahatça karşılayabilecek büyüklükte olmalıdır. * Kişi başına düşen alan Otizmli öğrenciler için 5, diğer yetersizliğe sahip öğrenciler için 2.5 metrekareden az olmamalıdır. * Bedensel yetersizliğe sahip öğrenciler için %6 eğimli rampa bulunmalıdır. * Görme engelli öğrenciler için uyarı şeritleri zeminde (renkli kabartma şeritler) bulunmalıdır. * İşitme engelli öğrenciler için (giriş-çıkış ve teneffüs saatlerini vb. belirten) sınıf içerisinde ve okul koridorunda ışıklı uyarılar olmalıdır. * Sınıflar; ışık alan, havalandırılması kolay, gerekli ses ve ısı yalıtımına uygun yerlerde olmalıdır. * Duvarlar ve zemin kullanılabilirliğini (çarpma ve düşmelere karşı) en üst düzeyde tutacak biçimde tasarlanmalıdır. * Bu amaçla zemin kolay temizlenebilir, mikrop barındırmayacak ve yumuşak malzemelerden olmalıdır. * Duvarların öğrenci boyuna göre belirlenmiş bir kısmı pano olarak kullanılabilir özellikte olmalıdır. * Sınıflarda köşe minderleri ile sınıfın bir bölümü özel bir alan olarak tasarlanmalıdır. * Sınıfların uygun bir bölümünde yerde yapılacak çalışmalar için halı bulunmalıdır.	<ul style="list-style-type: none"> * Masalar bölünebilir (L, U şekline gelebilecek ve bireysel kullanılabilir), öğrencinin boyuna göre ayarlanabilir, sade renklerde ve kolay temizlenebilir olmalıdır. * Projeksiyon, ses sistemi (hoparlör), bilgisayar gibi teknik donanıma sahip olmalıdır. * Öğrencilerin kullanımı için dolaplar olmalıdır. * Materyallerin ve teknik donanımların uygun şekilde kullanımını ve saklanması kolaylaştıracak dolaplar olmalıdır. * Öğretmenlerin materyal hazırlayabilmeleri için; renkli çıktı alınabilecek yazıcı, PVC makinesi ve fotoğraf makinesi bulunmalıdır. * Öğrencilerin performans düzeylerine uygun materyal olmalıdır.